

En stærk dansk økonomi i en usikker tid

Dansk erhvervsliv står et godt sted med en stærk konkurrenceevne og et godt fundament for fortsat fremgang. En verden præget af øgede globale spændinger udfordrer imidlertid på den ene side konkurrenceevnen, men skaber samtidig også nye erhvervsmuligheder på den anden side. Dette faktaark peger på tre hovedpointer på baggrund af *Redegørelse om vækst og konkurrenceevne 2023*.

HOVEDPUNKT 1: DANSK ERHVERVSLIV ER KONKURRENCEDYGTIGT

Danmark er i top målt på konkurrenceevne

Danmark er et af de rigeste lande i verden med mange vellønnede jobs og små indkomstforskelle. Det afspejler en stærk konkurrenceevne og økonomi og kommer bl.a. til udtryk, når Danmark gang på gang opnår placeringer i top 10 i internationale organisationers opgørelser af konkurrenceevne og rammevilkår for erhvervslivet, se figur 1.

Senest i 2023 topper Danmark ranglisten i konkurrencedygtighedsrapporten fra schweiziske International Institute for Management Development (IMD). Førstepladsen afspejler konkurrencedygtighed på parametre som infrastruktur, virksomheders og det offentlige effektivitet og de overordnede økonomiske rammevilkår. Set over de seneste 10 år er Danmark støt rykket længere op ad ranglisten fra at være nummer 13 i 2012 til en førsteplads i både 2022 og 2023.

Figur 1. Danmarks placering i udvalgte internationale målinger

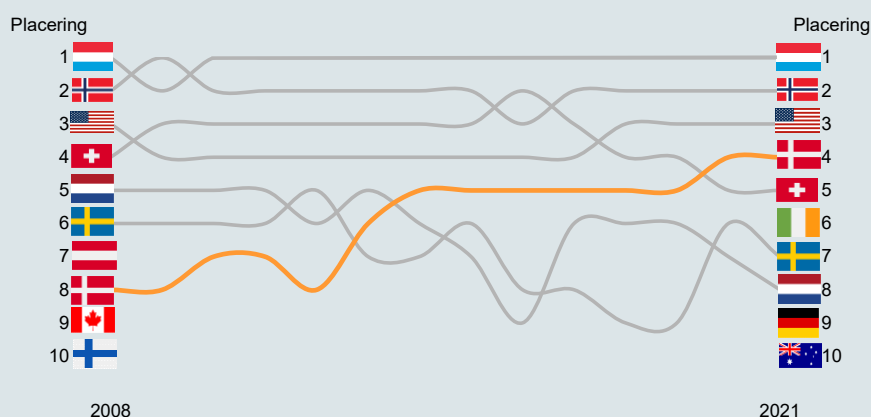
		Placering
World Competitiveness Yearbook 2023		1 (1)
Innovation Scoreboard 2022		3 (3)
Ease of Doing Business 2020		4 (2)
Economic Freedom of the World 2022		5 (7)
Best Countries for Business 2018		7 (6)
Index of Economic Freedom 2023		9 (10)
Global Competitiveness Report 2019		10 (8)

Anm.: Årstal er offentliggørelsesåret. Tal i parentes angiver Danmarks placering i forrige opgørelse.

Velstanden i Danmark er blandt de højeste i OECD

Danmark er et af de mest velstående lande i verden. Målt på bruttonationalindkomst (BNI) pr. indbygger var Danmark i 2020 og 2021 det fjerde mest velstående land blandt OECD-landene, kun overgået af Luxembourg, Norge og USA, og højere placeret end fx Sverige og Tyskland. Siden finanskrisen er Danmarks placering i OECD i forhold til velstand forbedret, se figur 2.

Figur 2. Danmarks placering blandt OECD-landene, BNI pr. indbygger 2008-2021

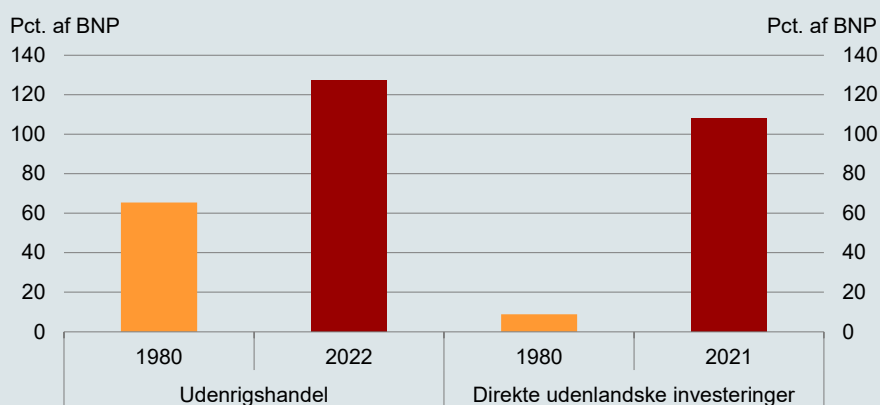
Anm.: Placering blandt OECD-landene opgjort for BNI pr. indbygger i årets priser, købekraftskorrigeret (løbende vægte). Se også figur 1.1
Kilde: OECD.

HOVEDPUNKT 2: EN NY GEOPOLITISK ÆRA BERØRER ISÆR SMÅ ÅBNE ØKONOMIER SOM DANMARK

Fra 1980 til i dag er international handel og investeringer øget væsentligt

Danske virksomheder har i de senere år i stadig højere grad skullet navigere i en verden præget af forøgede globale spændinger og stigende geopolitisk usikkerhed. Det berører især en lille åben økonomi som Danmark, der er dybt afhængig af handel og investeringer på tværs af lande for at skabe vækst og velstand. Siden 1980 er dansk eksport og import omtrent fordoblet og udgør nu tilsammen knap 130 pct. af BNP. Samtidig er danske virksomheders engagement og tilstedeværelse i udlandet øget, så danske direkte investeringer til og fra udlandet udgjorde knap 110 pct. af BNP i 2021, mod blot 9 pct. i 1980, se figur 3.

Figur 3. Danmarks udenrigshandel og direkte udenlandske investeringer

Anm.: *Udenrigshandel* udgør summen af import og eksport i forhold til BNP, og indeholder både varer og tjenester. *Direkte udenlandske investeringer* udgør summen af beholdningen af indadgående og udadgående direkte udenlandske investeringer i forhold til BNP.
Kilde: Danmarks Statistik og UNCTAD.

Globale usikkerheder og klimakrise ændrer rammevilkårene

Usikkerhed ses blandt andet som følge af invasionen i Ukraine, energikrise, fødevarerkrise, cybertrusler, handelsdefensive tiltag, øget statsstøtte og øget rivalisering i forhold til Kina, hvor også spændinger omkring Taiwan bidrager til den geopolitiske usikkerhed. Forandringerne kommer blandt andet til udtryk med, at antallet af nye handelsinterventioner over de seneste godt 10 år er steget, og der er indført væsentligt flere nye handelshindringer end handelsliberaliseringer.

Konsekvenserne er blandt andet, at virksomhedernes forsyningskæder sættes under pres, og at adgangen til import- og eksportmarkeder risikerer at blive begrænset. Samtidig har en række lande taget markante tiltag for at tiltrække og støtte virksomheder, der udvikler, producerer og eksporterer grønne teknologier. Det mest markante er USA's *Inflation Reduction Act* (IRA), hvor EU's modsvar er en ny grøn industripolitik, Green Deal Industrial Plan (GDIP).

HOVEDPUNKT 3: ERHVERVSLIVETS STYRKER UNDERSTØTTER EN STÆRK POSITION FREMADRETTET

Danske styrkepositioner har stor betydning for væksten

Dansk erhvervsliv har gennem en årrække vist sig dygtige til at udnytte de globale muligheder. Det har medvirket til, at dansk erhvervsstruktur har en høj international specialisering ved at være forrest i feltet inden for fx grønne teknologier, life science, søfart, vand og fødevarer.

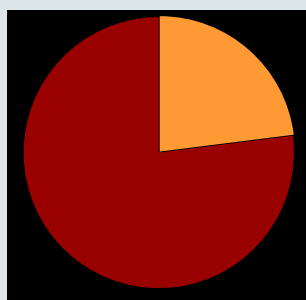
De danske erhverv med styrkepositioner har haft stor betydning for væksten. Det ses fx ved, at de seks største danske styrkepositioner har stået for knap halvdelen af den samlede vækst i værdiskabelsen i perioden 2005-2021, selvom de kun udgør godt en fjerdedel af erhvervslivet målt på værdiskabelsen, se figur 4.

Figur 4. Danske styrkepositioners betydning for dansk vækst og værdiskabelse

Erhverv med styrkepositioner står for

23 pct.

af Danmarks værdiskabelse i 2021...

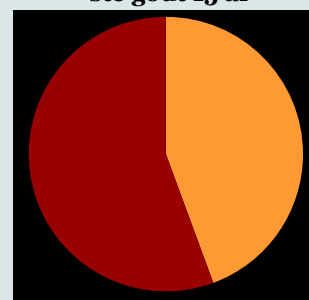

■ Styrkepositioner ■ Øvrige sektorer

... og styrkepositionerne tegner sig samtidig for

44 pct.

af Danmarks vækst gennem de seneste godt 15 år

■ Styrkepositioner ■ Øvrige sektorer

Anm.: Værdiskabelse opgjort som BVT-andel i løbende priser 2021. Vækst opgjort for perioden 2005-2021 i 2010-priser, kædede værdier. Styrkepositioner angiver de seks erhverv med højeste relative eksportandel i forhold til OECD-landene under ét og udgør hhv. medicinalindustrien, maskinindustri, skibsfart, engroshandel, hjælpevirksomhed til transport samt føde-, drikke- og tobaksvareindustri, se også kapitel 3. Øvrige sektorer dækker alle erhverv inkl. offentlig forvaltning og service. Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Regeringen vil blandt andet arbejde for...

Bedre vilkår for vækst og innovation for danske styrkepositioner og iværksættere

- Fremlægge en globaliseringsstrategi for dansk erhvervsliv for at understøtte danske virksomheders konkurrenceevne i en ny geopolitisk virkelighed
- Udarbejde vækstplaner for at udvikle danske styrkepositioner i tæt samarbejde med erhvervslivet – og fremme opbygning af nye erhvervsområder
- Fremlægge en ny life science-strategi, der skal løfte den danske life science-sektor yderligere til gavn for patienter, vækst og velfærd
- Fremlægge en iværksætterstrategi, der styrker iværksætteri i hele Danmark ved at gøre det lettere, fx for danskerne at investere i iværksættervirksomheder og at tiltrække kapital, samt mere attraktivt at være iværksætter uanset køn
- Etablere et nyt erhvervsstøttesystem
- Være på forkant med den teknologiske udvikling på fx kvanteområdet
- Fortsætte ambitiøse investeringer i digitalisering og automatisering på tværs af både den offentlige og private sektor så Danmark kan fastholde og udvikle sin position som digitalt

Grøn og aktiv industripolitik i EU for øget sikkerhed og en robust global samhandel

- Arbejde for en aktiv og grøn industripolitik i EU i forbindelse med en kommende globaliseringsstrategi for dansk erhvervsliv. Arbejdet vil styrke danske virksomheders muligheder for at producere, udvikle og eksportere grønne løsninger i lyset af EU's *Green Deal Industrial Plan*. Det skal understøtte en mere robust handels- og industripolitik i EU for stabile, sikre og bæredygtige forsyningskæder, hvor handelsbarrierer fjernes, og der skabes øget global samhandel – uden at EU lukker sig om sig selv
- Implementere *Aftale om Danmarks Havplan*, som styrker naturbeskyttelse af havet, udbygning af vedvarende energi og en mere bæredygtig udvikling af fiskeriet
- Afkorte sagsbehandlingstid for etablering af vedvarende energi, så den ikke sættes på pause på grund af bureaukrati. Herunder se på, om der kan etableres smidigere modeller for udbygning af havvind, samtidig med at samfundet sikres en rimelig del af indtægterne fra energiudvindingen på land og til vands
- Udvide eksportlæneordningen hos Danmarks Eksport og Kreditfond (EIFO) fra 25 mia. kr. til 50 mia. kr. og samtidig forlænge ordningen til 2035
- Gennemføre et statsligt udbud på 1,25 mia. kr. for at sætte skub i dansk produktion af grøn brint, som kan bidrage til udviklingen af bæredygtige brændstoffer til fly, skibe og industrien

Lettere håndtering af byrder og mindre bureaukrati

- Fortsætte arbejdet med implementering af Automatisk Erhvervsrapportering, der skal understøtte realiseringen af den største administrative byrdelettelse for dansk erhvervsliv, der nogensinde er målt
- Præsentere en konkret plan for at nedbringe fejl og sikre mindre unødigt bureaukrati. Herunder udbrede flere digitale automatiseringsløsninger som følge af, at der stilles større krav til danske virksomheder, fx på det grønne område og med kommende EU-rapporteringskrav om bæredygtighed, som skal være eksekverbar og så vidt muligt automatiserbar for virksomhederne i praksis
- Arbejde for at undgå utilsigtet overimplementering af EU-regler